

# Werken met de dunne fractie: bekijk de mestketen

Koeien & Kansen heeft ervaring opgebouwd met het scheiden van mest in een dunne en een dikke fractie. De gedachte daarachter: de dunne fractie bevat meer minerale stikstof dan drijfmest en werkt daardoor sneller. De ervaringen zijn echter wisselend. Analyse van de mestketen geeft inzicht in de oorzaken.

Mest uitgescheiden in de stal wordt opgevangen op de vloer, afgevoerd naar een opslag, gescheiden en/of vergist en aangewend op het land, waarna een deel wordt opgenomen in de plant. Deze route moet goed in orde zijn. Stikstof uit dierlijke mest werkt als het onderweg niet ontsnapt. De zwakste schakel is bepalend. Verbeteren vergt aandacht voor details in de uitvoering.

Komen urine en mest op de stalvloer bij elkaar, dan gaat stikstof uit urine snel verloren als ammoniak. Snel de urine afvoeren naar een afgesloten put is dus voordelig. De mest kan met een schuif van de vloer geschraapt worden. Maar wanneer de schuif een te lange strook schoon moet houden of versleten is, blijft teveel mest achter en gaat stikstof verloren. Dat wordt nergens in de keten meer hersteld.

Bij mestscheiden streven we naar een dunne fractie met een hoog aandeel minerale stikstof. Een toename van het aandeel minerale stikstof in de dunne fractie ten opzichte van drijfmest van 10% is haalbaar. In Koeien & Kansen gaf eenvoudige scheiding vaak, maar zeker niet altijd een bevredigend resultaat. Een slecht scheidingsresultaat geeft geen hogere stikstofwerking. Een goed gesloten opslag is bij de dunne fractie nog belangrijker dan



*De dunne fractie bevat meer minerale stikstof*

bij ruwe drijfmest. Een gat in het dak van de mestopslag kan daarom leiden tot teleurstellingen. In de dunne fractie zit namelijk meer stikstof in de vorm van snel vervluchtigende minerale N (ammoniak).

Ook bij aanwending kan het voordeel verloren gaan. Op klei- en veengronden wordt enthousiast geëxperimenteerd met het verdunnen van drijfmest of de dunne fractie. De mest zakt na aanwending sneller de grond in. In maïs wordt dunne fractie of mineralenconcentraat (een vloeibare N, K meststof met nauwelijks

organische stof) als kunstmestvervanger getest. Aanwenden gebeurt echter vaak volvelds voor het zaaien van maïs. Dat is een stap achteruit ten opzichte van rijbemesting met korrelkunstmest. Misschien zijn aangepaste aanwendingstechnieken nodig voor deze 'nieuwe meststoffen'.

*Koos Verloop,  
Plant Research International  
Gerjan Hilhorst,  
Wageningen UR Livestock Research*